

EÖTVÖS LORÁND TUDOMÁNYEGYETEM

INFORMATIKAI KAR

ALGORITMUSOK ÉS ALKALMAZÁSAI

TANSZÉK

Tervezési minták a Játékfejlesztésben

Témavezető:

Kovácsné Puszta Kinga
tanársegéd, MSc

Szerző:

Hajdu Marcell Ferenc
programtervező informatikus BSc

Budapest, 2021

Témabejelentő

A szakdolgozatomban a modern játékfejlesztésben leggyakrabban használt tervezési mintákat mutatom be egy 2D-s játék fejlesztése során. Ennek az a célja, hogy megmutassam, hogy a játékfejlesztésben, hogyan és pontosan milyen tervezési mintákat érdemes alkalmazni. Mindezzel létrehozok, jól átlátható, könnyen bővíthető kódot. Ezen tényezők fontosságát azért tartom kimagaslónak, mivel a mai játékfejlesztésnek és abba történő belépésnek a legnagyobb problémája a projektek be nem fejezése, ami legtöbbször az előre meg nem tervezett, gyakran nem átlátható, nehézkesen bővíthető kód. Maga a 2D-s játék célja, hogy egy akadályokkal és ellenfelekkel teli pályán végig navigálunk és elérjük a végcélt. Ehhez az utóbbi években nagy népszerűségnek örvendő Unity játékfejlesztői motort használnom, amiben komponens alapú szkripteket lehet létrehozni C# nyelvben.

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
2. Felhasználói dokumentáció	4
2.1. A játék rövid leírása	4
2.1.1. Célcsoportok	4
2.2. Rendszerkövetelmények	5
2.2.1. Játék indítása	5
2.3. Funkciók ismertetése	6
2.3.1. Grafikus Felhasználói Interfész (GUI)	6
2.3.2. Pályák	14
2.3.3. Irányítás	16
2.3.4. Tárgyak	17
2.3.5. Varázslatok	18
2.3.6. Státuszeffektusok	18
2.3.7. Ellenfelek	19
3. Fejlesztői dokumentáció	21
3.1. Tervezés	21
3.1.1. Kezdeti tervezés	21
3.1.2. Unity	23
3.1.3. S.O.L.I.D.	26
3.1.4. Tervminták	27
3.2. Megvalósítás	31
3.2.1. Felhasználói esetek	32
3.2.2. Státusz rendszer	33
3.2.3. Varázslás rendszer	34

TARTALOMJEGYZÉK

3.2.4. Játékos rendszer	35
3.2.5. Ellenség rendszer	37
3.2.6. Adattárolás	38
3.2.7. GUI	39
3.2.8. Zene	39
3.2.9. Pályák felépítése	39
3.2.10. CI/CD pipeline	39
3.3. Tesztelés	40
3.3.1. Egységeszték	40
3.3.2. Kézi Tesztelés	40
3.3.3. Tesztelési konklúzió	40
4. Összegzés	41
4.1. Köszönetnyilvánítás	41
Irodalomjegyzék	42

1. fejezet

Bevezetés

A játékfejlesztésben, mint általánosságban a szoftverfejlesztésben nagy hangsúlyt kell fektetnünk a megfelelő tervezésbe hogy jól skálázható, egyszerűen átlátható kódot adjunk ki kezeink közül. Azonban a modern törekvések mint például a vizuális kódolás és a könnyen átlátható, valamint beletanulható keretrendszerök, és fejlesztői környezetek elterjedése miatt gyakran olyan emberek látnak hozzá nagy rendszerek, mi esetünkben játékok készítéséhez, akiknek nincs előzetes ismerete ilyenek megvalósításához. A bőségesen elérhető egyszerű eszközökkel hamar el lehet készíteni egyszerűbb azonban nehézkesen (néhány esetben semmilyen módon sem) továbbfejleszthető játékokat. Ez azonban csak a jéghegy csúcsa. Rengeteg kezdő játékfejlesztő szimplán a játéka bejezséig sem jut el. Legtöbb esetben ez azért történik, mert a kód átláthatatlan módosítások benne nehezen észrevehető mellékhatásokat okozhatnak, miknek javítása sok energiát követel. Egyszerűbb előlről kezdeni, más projektnek nekiállni, vagy egyszerűen feladni.

Szerintem azonban ezen problémák könnyedén kiküszöbölni lehetők!

Tervezési minták, régóta léteznek és fejlődnek a tradicionális szoftverfejlesztésben és a nagyiparos játékfejlesztésben is, azonban a független/kezdő játékfejlesztésben nem-régiekben kezd csak elterjedni, pedig meglátásom szerint néhány alapelvevel (mint például a S.O.L.I.D) összekapcsolva a feljebb kifejtett problémára tökéletes megoldást nyújt. Hogy pontosan hogy és miért az amit ez a Szakdolgozat fog megválaszolni, egy rövid 2D-s játékon keresztül.

2. fejezet

Felhasználói dokumentáció

2.1. A játék rövid leírása

A játék Hack-and-Slash stílusú. A célunk, hogy haladjunk előre egy pályán, ahol különböző nehézségű és számosságú ellenfelek jönnek velünk szembe. A pályán találhatunk felvehető tárgyakat, amik szituációtól függően erősítenek bennünket. Halál esetén újraéledünk egy előre meghatározott ellenőrző ponton, ahonnan folytathatjuk a játékot. A pálya végén értékel minket a játék, és ha más játékosokhoz képest (mint egy árkád játékban, local high score) jobban teljesítettünk, vagy még nem telt be az eredménytábla, akkor az előbb említett táblára felkerülünk. A játék 3 pályát/szintet tartalmaz, amik egyre nehezebbek, ezen felül állásunkat el tudjuk mentei, valamint betölteni. Mindezzel egy kohézív gyors, kihívásokkal teli játékélményt kínálunk.

2.1.1. Célközönség

A játék azon eberek számára lehet érdekes, akik szeretik a gyors kihívással teli árkát stílusú Hack-and-Slash játékokat. 15 életévet minimum betöltött embernek ajánljuk, mivel a játék vért és erőszakot (ellenfelek legyőzése) tartalmaz.

2.2. Rendszerkövetelmények

Adatok	Minimum követelménye	Ajánlott követelmény
CPU	Intel i5-8250U	Intel i5-8600K
GPU	Nvidia GeForce MX150	Nvidia GTX 1050Ti
RAM	8Gb	16Gb
OS		Windows, Linux
Disc		300Mb

2.1. táblázat. rendszerkövetelmények

2.2.1. Játék indítása

A játék nem igényel telepítést. Futtatásához indítsa el a 'The Quest for the Thesis.exe'-t (kattintson rá bal egérgombbal kétszer Windows-on).

2.3. Funkciók ismertetése

A következő fejezetekben a játék funkcióinak részletesebb ismertetése lesz kifejtve. Hogyan is néz ki a játék, és mivel találkozhatunk miután elindítottuk.

2.3.1. Grafikus Felhasználói Interfész (GUI)

Kettőféle Grafikus Felhasználói Interfész különböztethetünk meg a játék során. Az egyik, ami tisztán információt közöl velünk, a másik amivel interaktálhatunk is.

Tisztán információ közlő GUI-k

Játékon belüli indikátorok azok a grafikus elemek, amik visszajelzik nekünk a játékos aktuális állapotát.

2.1. ábra. Játékon belüli indikátorok

Itt látható a játékos jelenlegi élete.

2.2. ábra. Játékos életereje

A játékos képességei és tárgyai, valamint az idő addig amíg újra lehet használni a tárgyat/képességet.

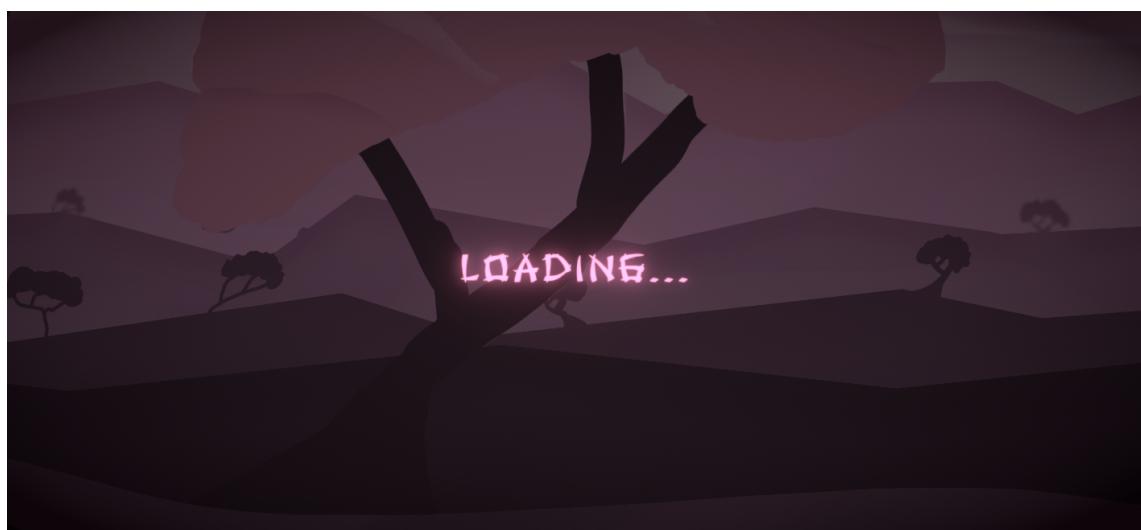
2.3. ábra. Játékos képességei és tárgyai

Valamint a játékost éppen érintő státuszeffekteket.

2.4. ábra. Játékost érintő státuszeffekteket

Ezeken felül ebbe a kategóriába tartozik még a töltőképernyő, ami a szintek között jelenhet meg.

2.5. ábra. Töltőképernyő

Valamint a halálképernyő, ami akkor jelenik meg, ha a játékos meghalt.

2.6. ábra. Halálképernyő

Interaktív GUI-k

Ezeken a képernyőkön vannak gombok, lenyíló listák, vagy csúszkák, amikkel interaktálhatunk a játékkal.

1. **Főmenü** az első GUI elem amit látunk a játék indításakor. Öt gomb látható ezen a felületen:

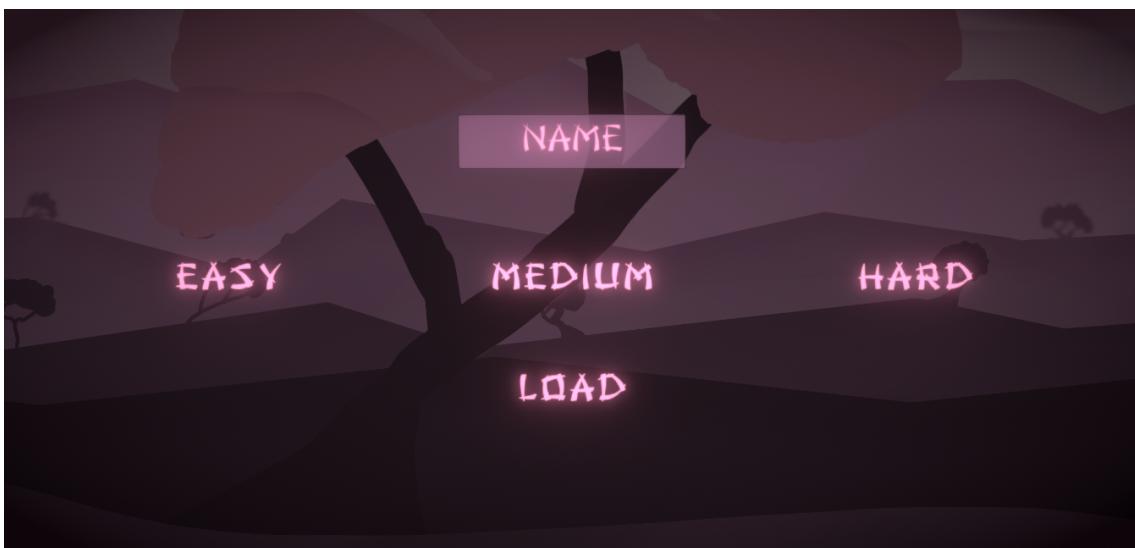
- *Start* ha erre a gombra kattintunk akkor tovább lépünk a *Pályaválasztóra*.
- *2.*
- *Settings* erre kattintva megnyitjuk a *Beállítások 6* menüt.
- *Score Board*-ra kattintva eljutunk az *Eredménytáblára 4.*
- *Credit* gombra kattintva eljutunk a *Köszönetnyilvánító 5* menüre.
- *Exit* gomb lenyomásával kilépünk a játékból.

2.7. ábra. A Kezdőképernyő

2. Pályaválasztó menün adhatjuk meg a nevünket ami később az Eredménytáblán 4 látható.

- A *Easy*, *Medium* és *Hard* gombok lenyomásával átléphetünk az *Utasítások* 3 menübe, és a játék betölти a megfelelő pályát.
- *Load* gomb lenyomását követően átlépünk a *Mentés* és *Betöltés* 7 menübe.

2.8. ábra. A Pályaválasztó menü

3. Utasítások menüben láthatók a játék bemeneteire végrehajtott akciók.

- *Play* gomb lenyomását követően elkezdődik a játék.

2.9. ábra. Utasítások menü

4. Eredménytábla ahol a szinteken elért eredmények láthatók.

- *Back* gomb lenyomását követően visszatérünk az előző menübe.

2.10. ábra. Eredménytábla

5. Köszönnyilvánító menün található a játék készítéséhez felhasznált assetek készítői.

- *Back* gomb lenyomását követően visszatérünk az előző menübe.

2.11. ábra. Köszönetnyilvánító menü

6. Beállítások menüben változtathatjuk meg az alapértelmezett beállításainkat.

- Bal felül választhatjuk ki egy lenyíló listából a kívánt felbontást.
- Jobb felül választhatjuk ki egy lenyíló listából a játékkablak üzemmódját.
- *Graphics Quality* menüpontban egy lenyíló listából kiválaszthatjuk a játék minőségi beállításait.
- *Main Volume* csúszkán a fő hangerőt tudjuk állítani.
- *Music Volume* csúszkán a zene hangerejét tudjuk állítani.
- *SFX Volume* csúszkán az effektek hangerejét tudjuk állítani.
- *Back* gomb lenyomását követően visszatérünk az előző menübe.

2.12. ábra. Beállítások

7. **Mentés és Betöltés** menün található a 4 mentési hely. Ahol ha már volt mentésünk akkor a mentésben szereplő adatok jelennek meg, ha nem akkor az *Empty Slot* felirat.

- *Load* gombot megnyomva a kijelölt mentés fog betölteni.
- *Save* gombra kattintva a kijelölt mentési helyre elmentődik a jelenlegi állás (csak játék közben látható).
- *Back* gomb lenyomását követően visszatérünk az előző menübe.

2.13. ábra. Mentés és Betöltés menü

8. **Szünet** menüt a játék közben az **ESC** gomb lenyomásával hívhatjuk elő.

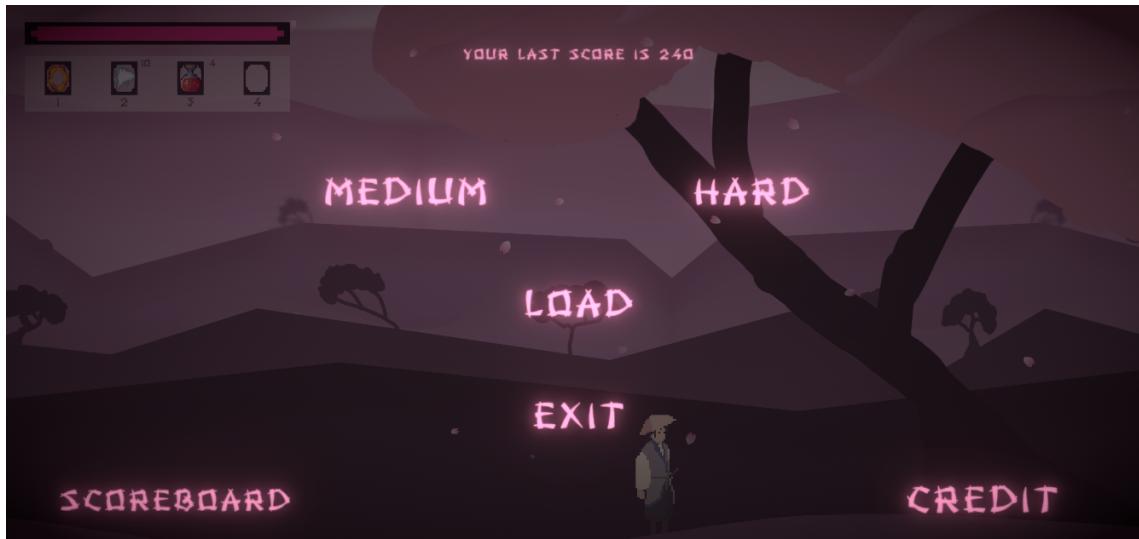
- *Resume* gomb lenyomását követően a játék folytatódik.
- *Save / Load* gombot megnyomva továbblépünk a *Mentés és Betöltés 7* menüre.
- *Exit* gomb lenyomását követően a játék bezáródik.

2.14. ábra. Szünet menü

9. **Vég** menü egy pálya végén jelenik meg.

- Legfelül látható a pálya elvégzését követő eredményünk.
- A szerzett pontunk alatt láthatóak a többi pályákat reprezentáló gombok, amikre kattintva a megfelelő pálya betöltődik (különböző pályákról érkezve a Vég menübe más pályák jelennek meg itt).
- *Load* gombot megnyomva továbblépünk a *Mentés és Betöltés 7* menüre.
- *Score Board*-ra kattintva eljutunk az *Eredménytáblára 4*.
- *Credit* gombra kattintva eljutunk a *Köszönetnyilvánító 5* menüre.
- *Exit* gomb lenyomását követően a játék bezáródik.

2.15. ábra. Vég menü

2.3.2. Pályák

A játékban három pályát különítünk el: Easy, Medium, Hard

- **Easy** pálya a névből eredően a legkönnyebb. A tárgyak és az ellenfelek megismerésére tökéletesen alkalmas.

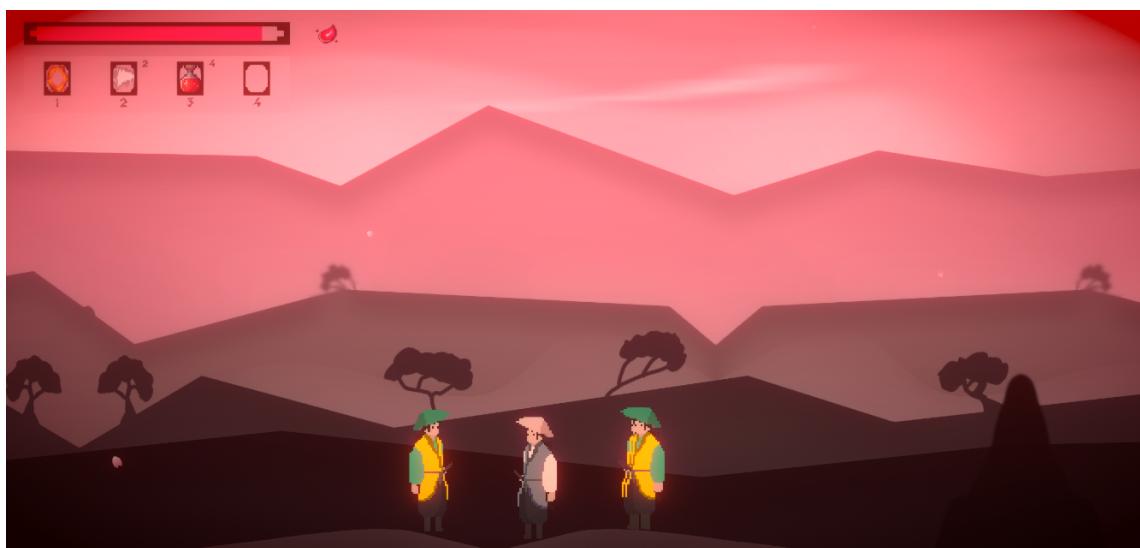
2.16. ábra. Easy pálya

- **Medium** pálya közepes nehézségű. Több ellenség érkezik felén és a felvehető tárgyak ritkák.

2.17. ábra. Medium pálya

- **Hard** pálya a legnehezebb. A tárgyak kevesek, az ellenségek számosak és az erősebb fajtából valók.

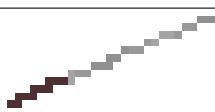
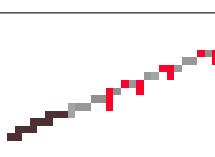
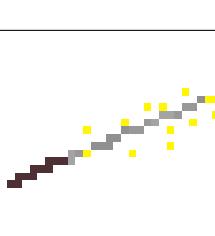

2.18. ábra. Hard pálya

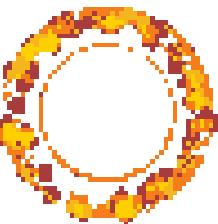
2.3.3. Irányítás

Akció	Gomb
Bal irányú mozgás	A
Jobb irányú mozgás	D
Ugrás	SPACE
Gyors hirtelen mozgás	Baloldali ALT
Sima Támadás	Baloldali egérgomb
1, 2, 3, 4 gombok	megfelelő helyen lévő tárgy használata
Tárgyak felvétele	E
Játék megállítása	ESC

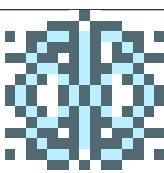
2.3.4. Tárgyak

Név	Kép	Leírás	
Gyógyító ital		Megszünteti az összes státuszeffektust.	2.3.4.2
Életerő ital		Gyógyítja a játékost és a <i>Gyógyul</i> 2.3.6.6 státuszeffektet rakja rá.	2.3.4.3
Tűz varázsfókusz		Lehetővé teszi a <i>Tűzkarika</i> 2.3.5.2 varázslat használatára a játékost.	2.3.4.4
Jég varázsfókusz		Lehetővé teszi a <i>Jéglándzsa</i> 2.3.5.3 varázslat használatára a játékost.	2.3.4.5
Katana		Egy egyszerű kard amivel sebzed az ellenségeket.	2.3.4.6
Masamune		Gyengén sebzi az ellenségeket, azonban <i>Vérzés</i> 2.3.6.2 státuszeffektet rak rájuk.	2.3.4.7
Muramasa		Erősen megsebzi az ellenségeket, és <i>Kábult</i> 2.3.6.5 státuszeffektet rak rájuk, azonban alacsony a támadási sebessége.	2.3.4.8

2.3.5. Varázslatok

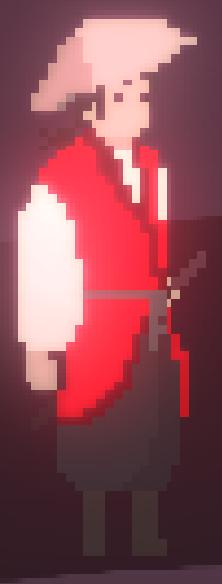
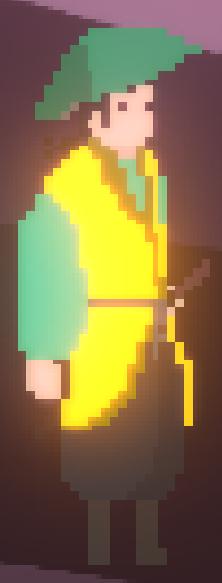
Név	Kép	Leírás	
Tűzkarika		Rengeteg sebzést okoz az összes közeli ellenségnek, és az <i>Égés</i> 2.3.6.3 státuszeffektet rakja rájuk, nagy az újrahasználási ideje.	2.3.5.2
Jéglándzsa		Megsebzi az ellenségeket, és <i>Fagyás</i> 2.3.6.4 státuszeffektet rak rájuk.	2.3.5.3

2.3.6. Státuszeffektusok

Név	Kép	Leírás	
Vérzés		Időközönként megsebzi kicsit a célpontot.	2.3.6.2
Égés		Időközönként megsebzi a célpontot.	2.3.6.3
Fagyás		Időközönként megsebzi és lelassítja a célpontot.	2.3.6.4
Kábult		Rendkívül megsebzi a célpontot és lezárja a mozgási lehetőségeit egy időre.	2.3.6.5
Gyógyul		Időközönként gyógyítja a célpontot.	2.3.6.6

2.3.7. Ellenfelek

Minden ellenségnak kettő típusa van: járőr és őr. Az őr egy helybe áll és vár a játékosra. A járőr kettő pont között mozog.

Név	Kép	Leírás	
Alap Ellenség		A leggyengébb ellenség, ami egy <i>Katanaát</i> 2.3.4.6 használ a fő fegyvereként.	2.3.7.1 2.3.7.2
Erős Ellenség		Egy lényegesen erősebb ellenség, ami egy <i>Masamunet</i> 2.3.4.7 használ a fő fegyvereként.	2.3.7.3

Tűzvarázsló		Egy varázsló egység, ami egy <i>Muramasat</i> 2.3.4.8 használ a fő fegyvereként, azonban képes a <i>Tűzgyűrű</i> 2.3.4.8 varázslat használatára is.	2.3.7.4
Jégvarázsló		Egy rendkívül veszélyes varázsló egység, ami egy <i>Masamunet</i> 2.3.4.7 használ a fő fegyvereként és képes a <i>Jéglándza</i> 2.3.4.8 varázslat használatára is.	2.3.7.5

3. fejezet

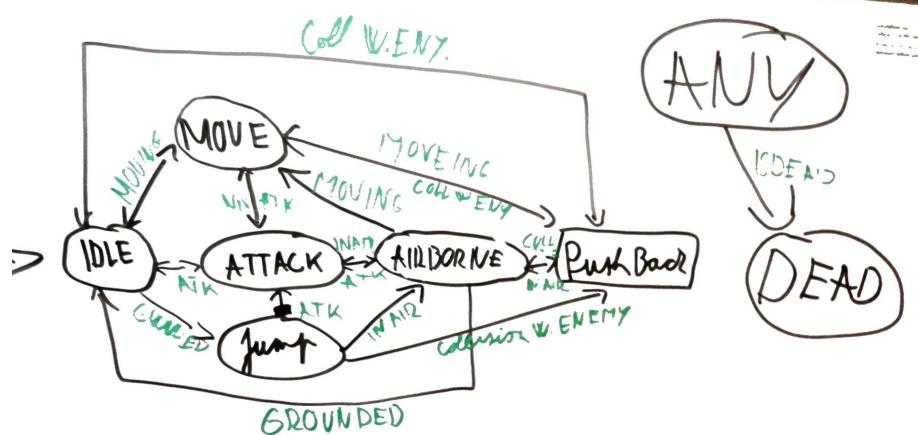
Fejlesztői dokumentáció

3.1. Tervezés

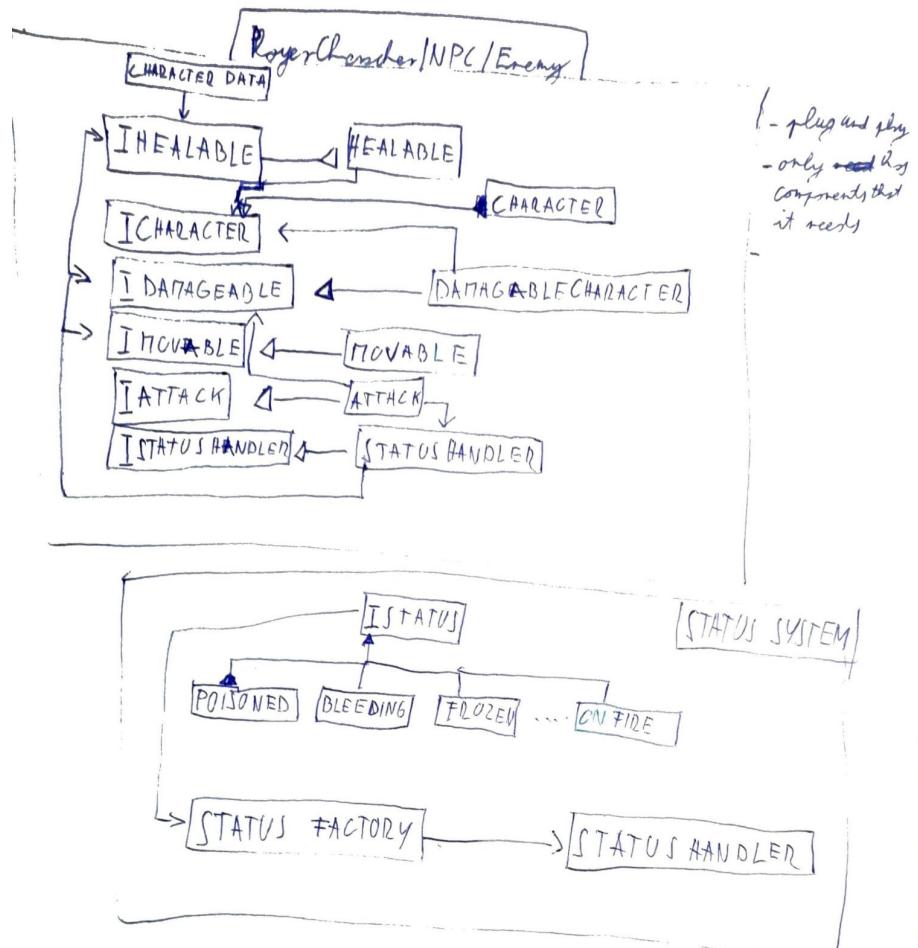
3.1.1. Kezdeti tervezés

Mivel egy játék (legyen akármekkora is) egy bonyolult rendszer, és mivel alapértelmezetten is egy jó gyakorlat, a projekt elejétől kezdve meg szerettem volna tervezni, átfogóalga a különböző rendszereket. Tudtam előre, hogy a Unity játékmotort fogom használni a példajáték elkészítéséhez, és a tervminták alkalmazására és fontosságára Jason Weimann[7], DapperDino[10] és a Game Programming Patterns-ben[1] olvasottak inspiráltak. Azt is figyelmiben tartottam, hogy szakdolgozatom célja a tervezési minták és programozási elvek felhasználása a játékfejlesztésben és nem feltétlenül egy teljes mértékben kidolgozott játék piacra dobása.

Mindezek után három dolgot tartottam fontosnak eleinte, a játékos (és ellenségek) statemachine-ját, egy általánost leírás az alap rendszerek kapcsolatáról, valamint a játékom elkészítése a S.O.L.I.D elvek szerint.

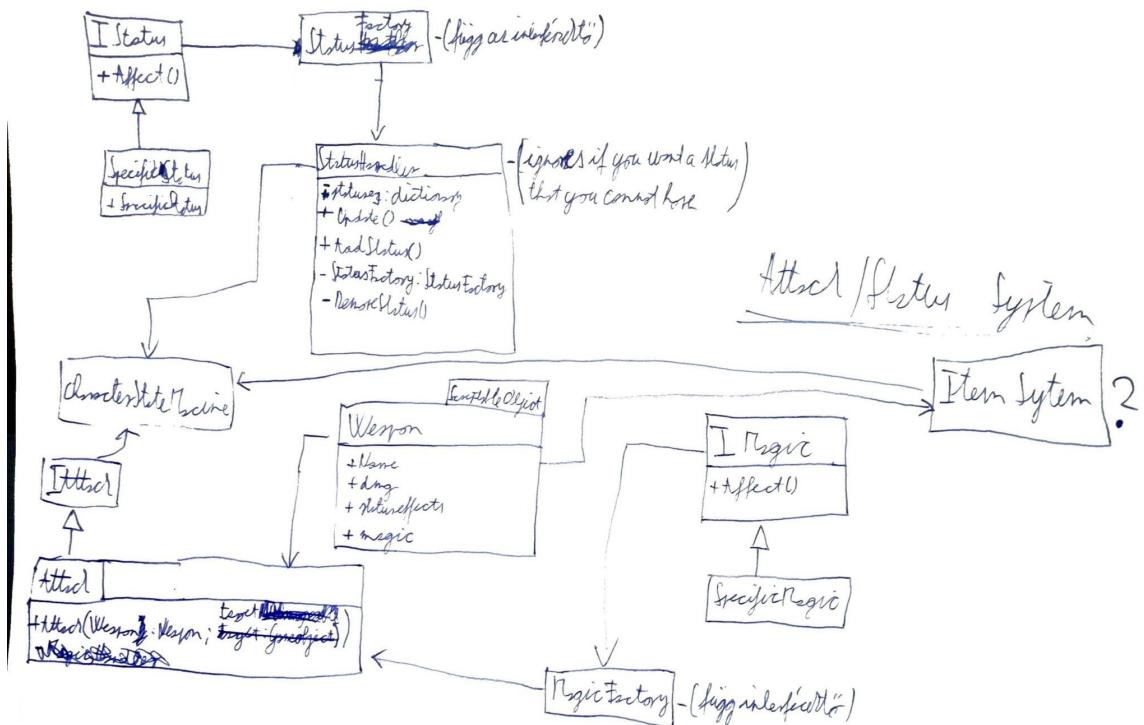
3.1. ábra. Kezdeti statemachine

3.2. ábra. Rendszerek általános leírása

Azonban hamar rájöttem, hogy bizonyos bonyolultan rendszerek kapcsolatát

érdesmes jobban kifejteni. Ilyen volt a támadással foglalkozó csoport is, ahol három kisebb rendszer összeépítését kellett kivitelezni. Ezek a varázslatok, státuszeffektusok és maga a támadás rendszere voltak.

3.3. ábra. Támadási rendszer

3.1.2. Unity

A Unity játékmotor egy cross-platform komponens alapú játékfejlesztői motor. Ebben a fejlesztői környezetben, relatívan egyszerűen hozhatunk létre játékokat (főleg az új visual scripting segítségével, hiszen így fejlesztők nem kényszerülnek rá a C# nyelv elsajátítására). Unity-ben 2 fontos dolgot kell megértenünk, egyik az Editor, amit használni fogunk a színterünk komponálására, valamit a komponenseink (GameObjects) létrehozására, a másik a monoBehaviour-ök megértés, hiszen ez az osztály az összes Unity script ősosztálya.

Először is a **Unity Editor**ról beszélnek. Ez a Unity Engine grafikus interfésze, innen érhetjük el a Unity által biztosított funkciókat, mint például az *animator*, ahol animációk átmeneteit határozhatjuk meg, a *shader graph*-ot, ahol egy grafikus felületen készíthetünk vertex és fragment shader-eket, vagy akár a *test runner*-t,

hogy párat említsek.

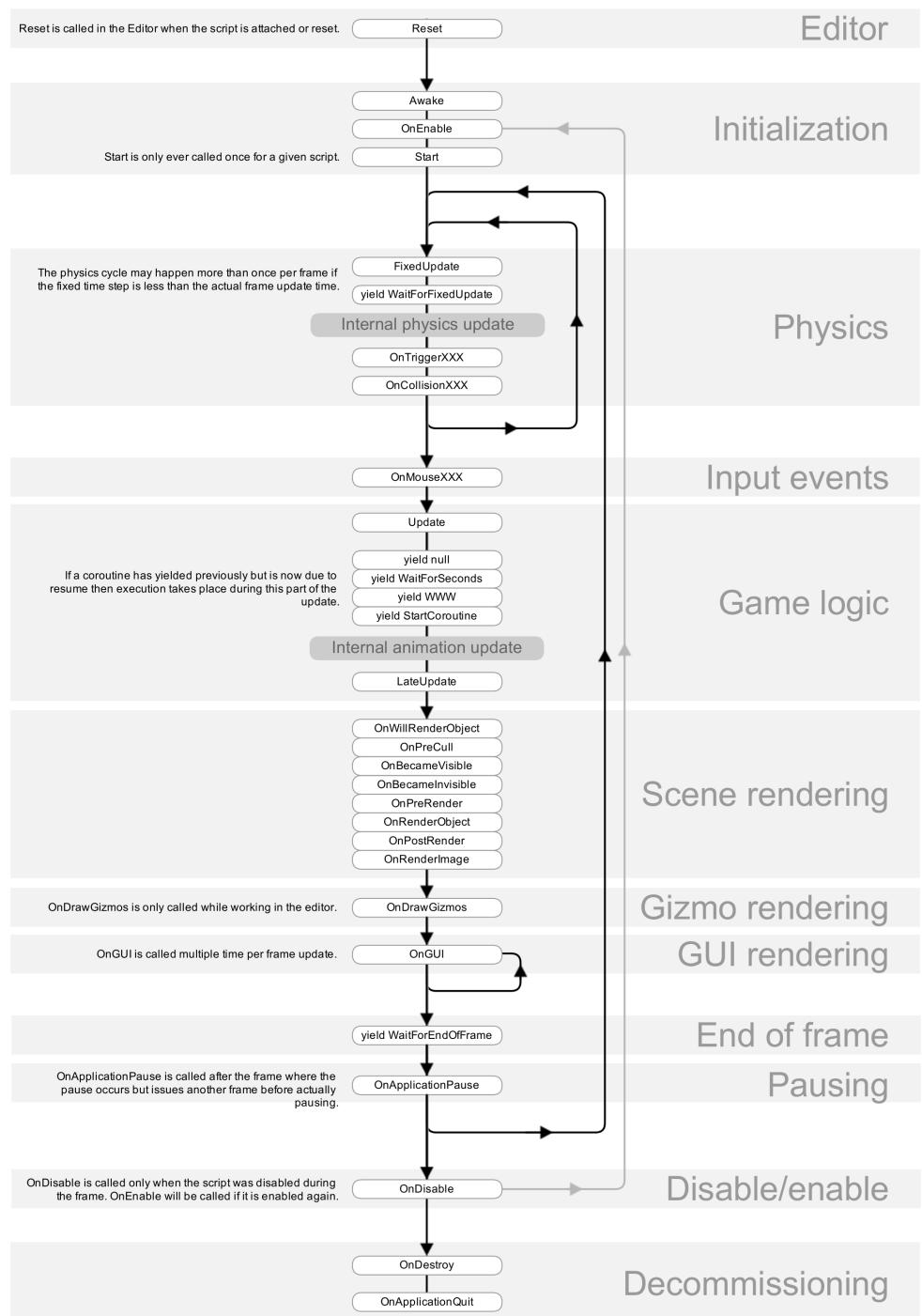
Azonban a 2 legfontosabb funkciója az Editornak a színtereink(scenes) és *gameObject*-jeink komponálása. A színtereinken készíthetünk pályákat, menüket, adhatunk hozzá hangforrásokat, fényeget vagy utóhatások, nem mellesleg ide kell hozzáadnuk a *gameObject*-eket, hogy megjelenjenek.

A *gameObject*-eket el lehet képzelni úgy, mint egy üres dobozt, amihez különböző komponenseket adhatunk. Ha azt akarjuk, hogy ne láthatatlan legyen a dobozunk adhatunk hozzá egy *Sprite Renderer*-t, ha akarjuk, hogy a fizika hasson rá akkor hozzáadhatjuk a *Rigidbody* komponenst és így tovább. Egy *gameObject* rengeteg minden lehet és több funkciót is elláthat, nem mellesleg rájuk aggathatjuk a saját script-jeinket is hogy valami egyedi hatást/viselkedést érjünk el.

Most hogy beszéltem az Editor-ról, a helyről, ahol a játék építése folyik beszélnék egy kicsit az egyik legfontosabb építőelemről, a **monoBehaviour**-ről, ami az összes script-ünk ősosztálya, amit egy *gameObject*-re rá akarunk rakni, mint egy komponenst. A monoBehaviour és minden leszármazottja egy olyan osztály, amit nem lehet a **new** kulcsszóval példányosítani, csak az *addComponent* függvénytel. Ebből következve ezen osztályok, csak egy *gameObject*-en élhetnek és kötöttek annak élettartalmához.

A monoBehaviour biztosít számunkra pár fontos metódust is [2].

- **Start** - inicializációs fázis utolsó lépése.
- **FixedUpdate** - fizikai frissítés. Itt lehet olyan fizikai számításokat kezelní, amiket minden ütemezett fizikai frissítésben végre akarunk hajtani.
- **OnCollisionXXX** - mi történjen ha valami ütközés történik.
- **Update** - elérhető mint egy monoBehaviour-re korlátozott *gameLoop*. Akkor használjuk, ha ismétlődő számításokat akarunk végrehajtani (minden frame-ben).

3.4. ábra. MonoBehaviour életciklusa

3.1.3. S.O.L.I.D.

A S.O.L.I.D. elvek[3]

S - Single-responsibility Principle, avagy az *Egyetlen felelősség elve*

Ennek az elvnek a lényege, hogy egy osztálynak, egyetlen egy oka lehet a változásra, vagyis egy céljának kell lennie. Ennek az elvnek a megvalósítása Unity-ben triviális, hiszen kisebb odafigyeléssel ez adódik is a komponens alapú összetételeből.

O - Open-closed Principle, avagy az *Nyílt/zárt elv*

Itt a legfontosabb tudnivaló, hogy egy objektumnak képesnek (nyitottnak) kell lennie a bővítésekre, azonban ezeknek a bővítéseknek nem szabad módosítania a meglévő osztályt, zárva kell lennie a módosításokra tekintve. Ugye ez az elv interfések és ősosztályok megvalósításával könnyen elérhető, hiszen ha megvannak a mintáink, hogy miképp kell egy osztálynak felépülnie, és azt meg is valósítottuk, esetleg egységesítésekkel le is védtük működését, akkor annak módosítása hiba nélkül nehéz lesz, azonban a bővítése triviális. Az a fontos itt, hogy a régi kódban lévő logika a bővítés miatt ne kényszerüljön az új kód rész függésére, ebben az esetben lehet érdemes meggondolni a kód faledarabolását a *Egyetlen felelősség elve* mintájára.

L - Liskov Substitution Principle, avagy az *Liskov helyettesítési elv*

Liskov helyettesítési elv lényege, hogy minden osztályt be kéne tudni helyettesíteni annak ősosztályába, interfészébe. Ez egy rendkívül fontos megállapítás, hiszen ezzel meg tudjuk szüntetni a függést egy specifikus osztályimplementációtól, ezáltal képesek leszünk könnyen cserálni konkrét működést egy komponensben/osztályban annak megváltoztatása nélkül.

I - Interface Segregation Principle, avagy az *Interfész elválasztási elv*

Az elv azt mondja ki, hogy egy osztálynak nem szabad függenie olyan interfések től, függvényektől, amiket nem valósít meg, nem használ. Ez könnyen felfogható, úgy mint az *Egyetlen felelősség elve* alkalmazása interfésekre, hiszen így több kisebb közelebb kapcsolódó interfést kapunk, amiket szabadon implementálhat egy osztály szükség szerűen, ellentétben egy nagy interfésszel.

D - Dependency Inversion Principle, avagy az *Függőség megfordítási elv*

Ez az elv azt mondja ki, hogy az entitásoknak absztrakciókon kell függeniük, valamint, hogy magasabb rendű rendszereknek nem szabad függeniük az alacsonyrendűektől. Ezt a komponens alapú Unity-ben könnyen elérhetjük, hiszen

ha osztályain egy interfészt implementálnak, ami megfelel az absztrakcióknak és ezen osztályainkat a *Liskov helyettesítési elv* és a *Egyetlen felelősség elve* szerint hoztuk létre és mint Unity-s komponens használunk, akkor a magas szintű rendszereink tudnak csak az absztrakciótól függeni és Unity-ben intuitívan megvalósulni.

Mindezeket látva a Unity mint keretrendszer rendkívül alkalmas a S.O.L.I.D. elvek alkalmazására.

3.1.4. Tervminták

Miután átnéztük, hogy milyen elvek szerint lett elkészítve a játék, térjünk is át a szakdolgozat lényegére, a felhasznált tervmintákra és azok hasznára szerepére. A Game Programming Patterns-ben[1] olvasott tervmintákat, néhány más hasznos mintával kiegészítve fogom kifejteni itt részletesebben, Jason Weimann[7] és DapperDino[10] implementációit és példáit alapul véve. Ezek a minták kettő csoportba sorolhatók alapvetően, amik az **általunk implementált** tervezési minták és a **Unity/C# által biztosított** tervezési minták, kezdjük is az utóbbikkal.

Game Loop - avagy a *Játékciklus*

Ez a játék magja, legfontosabb alapköve. A Unity automatikusan biztosítja, nincs szükség egy komponáló osztályra, ahol egy while ciklusban hívódnának osztályaink. A tervminta lényeg, hogy biztosítanunk kell egy a játék terminállásáig tartó folyamatos környezetet, ahol a játékos inputot, eseményeket és a játékon belüli időt kezelünk kell. Mivel ezt a modern játékfejlesztői környezetek alapértelmezetben tudják és elrejtik a felhasználó elől (,mint a Unity), ezért érdemes úgy tekinteni az ezen eszközökkel történő fejlesztés közben, mintha minden a Játékciklusban lennének.

Update Method - avagy a *Frissítési metódus*

Ez a minta mögött az a gondolat húzódik, hogy vannak bizonyos számítások (például egy karakter pozícióváltozásából származó újraraajzolás) amiket minden egyes kirajzolt frame-ben végre szeretnénk hajtani. Unity-ben ezt a tervmintát még jobban felaprították, hiszen a monoBehaviour biztosít számunkra három különböző Update metódust is. A monoBehaviour életciklusa szerint *FixedUpdate* amiben a fizikai számítások hajtódnak végre fix intervallumonként, *Update*, ami egy általános frissítési metódus, itt végezzük a saját logikánk módosításainak nagyját, legvégül a *LateUpdate*, ami egy a sima Update metódust, animáció frisítéseket és a

coroutine-okat követő frissítés, ahol olyan operációkat hajthatunk végre, amiket az Update után szeretnénk végrehajtani.

Component - avagy a *Komponens*

Ez a tervminta egy csoportosítási problémát szándékozz megoldani hasonlóan a Egyetlen felelősség elvéhez. Ezt a Unity szintén alapjaiban támogatja, hiszen az egész játékmotor komponens alapú (rigidbody, amiator, spriteRenderer, mint külön komponensek amiket egy gameObject-re tudunk ráaggatni, mint a saját script-jeinket).

Type Object/Flyweight - avagy a *Típusobjektum/Pehelysúlyú*

Ezen tervezési minták, habár különböző, azonban egymáshoz rendkívüli módon kapcsolódó koncepciókat írnak le. A Típusobjektum lényeg, hogy a példányspecifikus adatokat a típusolt objektumban tároljuk, míg az ezeket alkalmazó metódusokat/függvényeket, vagy közös adatokat a típusobjektumban definiáljuk, így a közös részeket és az egyedi adatokat elszeparáljuk. A Pehelysúlyú tervminta nagyon hasonlóan el akarja különíteni a példányspecifikus adatokat a megosztott minden azonos osztály számára szükséges és azonos adatuktól, ezáltal létrehozva egy pehelykönnyű osztályt. Mint láthattuk mindenki tervminta célja a példányspecifikus adatok szeparálása, Unity-ben erre rendkívül jól használhatóak a *ScriptableObject*-ek. Ezek egy különleges osztályok, amik többnyire adatstruktúrákat és közös működéseket írnak le. Miután definiáltunk egy *ScriptableObject*-et, azt legtöbbször nem a tradicionális módon kód ból példányosítjuk, hanem a Unity Editor-ban hozzuk létre, mint új Asset-et, itt tudjuk az általunk megadott mezők értékeit kitölteni. Ha egy a *ScriptableObject*-et hozzárendelünk *GameObject*-ekhez akkor a különböző *GameObject*-ek között a *ScriptableObject* azonos marad, csak egyszer töltődik be a memóriába és minden változást az összes *GameObject* lát ha az adott *ScriptableObject* hozzá van rendelve.

Prototype - avagy a *Prototípus*

A Prototípus minta lényege, hogy elkerüljük a felesleges alosztályok létrehozását azzal, hogy létrehozunk, egy prototípus osztályt, ami klónozással hoz létre új példányokat. Unity-ben ez a **prefab**-ekkel van megoldva. A prefab-ek egy asset-ként elmentett elemek, amit az editoron keresztül tudunk módosítani tetszés szerint, majd példányosítani azt.

Observer - avagy a *Figyelő*

Ez a tervminta annyira elterjedt, hogy a C# nyelvbe natívan támogatva is van az eseményrendszeren keresztül. Unity-ben is támogatva van a C#-os eseményrendszer, azonban a Unity-biztosít egy saját eseménykezelést is ez nem más mint a *Unity event*-ek. Ezek lényegében egy kényelmi funkciót látnak el, hogy égszerűen tudjunk az Editor-ban összekötni eseményeket, ezen események általában olyan elemek, amit kóddal ritkán váltunk ki (általában UI gombnyomások vagy az Input System-ből érkező események), azonban saját funkciót szeretnénk kötni különösebb komplikáció nélkül.

Object Pool/Object Pooling - avagy az *Objektumkészlet*

Az Objektumkészlet tervezési minta mögötti elv, a memória használat csökkentése és a teljesítmény növelése. Ezt azzal érjük el, hogy az objektumainkat, nem minden újonnan hozzuk létre, hanem egy előre legyártott készletből kérünk egy elemet, és mikor erre az elemre már nincs szükségünk, akkor ez visszakerül a készletbe. Ez egy játékba különösen fontos, hiszen egy objektum létrehozása költséges művelet. Unity-ben, ami ugye egy C# alapú játékmotor, nem is feltétlen a példányosításnál látjuk a problémákat, hanem, mikor a Garbage Collector lefut és felszabadítja a nem használt erőforrásokat. Ilyen esetekben nagy a valószínűsége a frame rate bezuhanásának, ami rossz felhasználói élményhez vezet. Erre tökéletes megoldást jelent az Objektumkészlet, hiszen, ha nincs megszűnt objektum, akkor nincs Garbage Collection sem.

Command - avagy a *Parancs*

A Command pattern lényegében egy callback objektumorientált megfelelője, vagyis használhatunk vele objektumokat arra, hogy más rendszerek/objektumok mit csináljanak. A játékfejlesztésben ez rengeteg helyen hasznosítható. Egyszerűen lehet a parancs tervmintával játékos bemeneteket, kezelní, és akár visszavonni azokat, vagy akár egy játékon belüli boltban a vételel is lehet egy parancs és, ha meggondolunk magunkat, akkor a vételel parancs undo metódusával visszacsinálhatjuk a tranzakciókat, csak hogy egy konkrétabb példával éljek.

Singleton - avagy az *Egyke*

Az egyke tervezési minta, egy egyszerű elven alapszik, biztosítuk, hogy egy osztálynak, csak egy globálisan elérhető példánya legyen. Ez bizonyos

rendszerenkél, például mentési rendszer, scene menedzser rendszer, hangkezelő rendszer. Ezen rendszerekben közös, hogy ha több lenne belőlük, akkor az problémákhoz vezethet (csak egy példány legyen), elérni nem feltétlenül egy helyen szeretnénk őket (legyenek globálisok), szóval láthatjuk miért hasznos ilyen esetekben ha ezen osztályaink/rendszereink egykék lennének. Azonban a singleton tervminta túlhasználtsága, architekturális problémákhoz vezethet, ezzel a bonyolultabb tervezést megkerülve könnyen elérhető azonban globális struktúrákat definiálhatunk, amik problémákhoz vezethet, például ha publikusan elérhető akárki által változtatható adatokat tárolunk egy egyke osztályban, az könnyen látható, hogy problémákhoz vezethet. Azonban talán az egyik legnagyobb hátrányuk az egyke osztályoknak, hogy egységesítelhetőségük nehézkes, különösen Unity-ben ahol ezen osztályok gyakran MonoBehaviour-ök is, amik tesztelése rendkívül körülményes.

Humble Object - avagy a *Szerény Objektum*

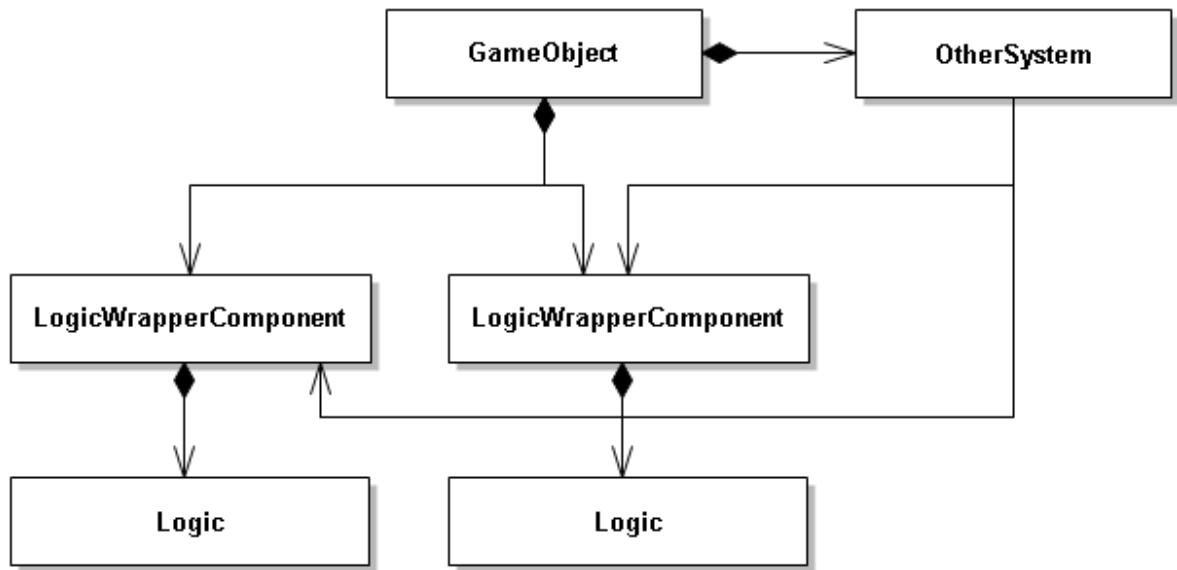
A Szerény Objektum, Unity-ben egy kimagaslóan hasznos tervezési minta, hiszen az a lényege, hogy egy bonyolultabb objektumból, ami több nehezen tesztelhető függőséggel rendelkezik (például a MonoBehaviour, aminek tesztelése sok felesleges előkészüettel jár), kiemeljük a tesztelni kívánt logikát, olyan szinten, hogy az így keletkezett Szerény Objektumot, már ne kelljen tesztelni. Az így kapott logikai osztály már csak minimális függőségekkel kell rendelkeznie és már (egység) tesztelni egyszerű.

Factory - avagy a *Gyártó*

A gyártó minta célja, hogy átadjuk az példánykészítés folyamatát egy erre speciálisan kitalált osztálynak. Ennek az az értelme, hogy nem keletkeznek elszórt példányosítások, amiknek a módosítása egyesével bonyodalmas és problémákat vethet fel. Ehelyett a példályaink egy helyről származnak, ha valahogy módosítani szeretnénk létrejöttjük, azt egy helyen meg tudjuk tenni. Ennek a mintának az előnye a játékfejlesztésben nagyon hamar elő tud jönni, hiszen a játékokban, gyakran vannak különböző tárgyak, varázslatok, effektusok, akár ellenségek, amiket dinamikusan akarunk létrehozni és egy központi gyártó osztállyal mindezt strukturálatabban el tudjuk érni.

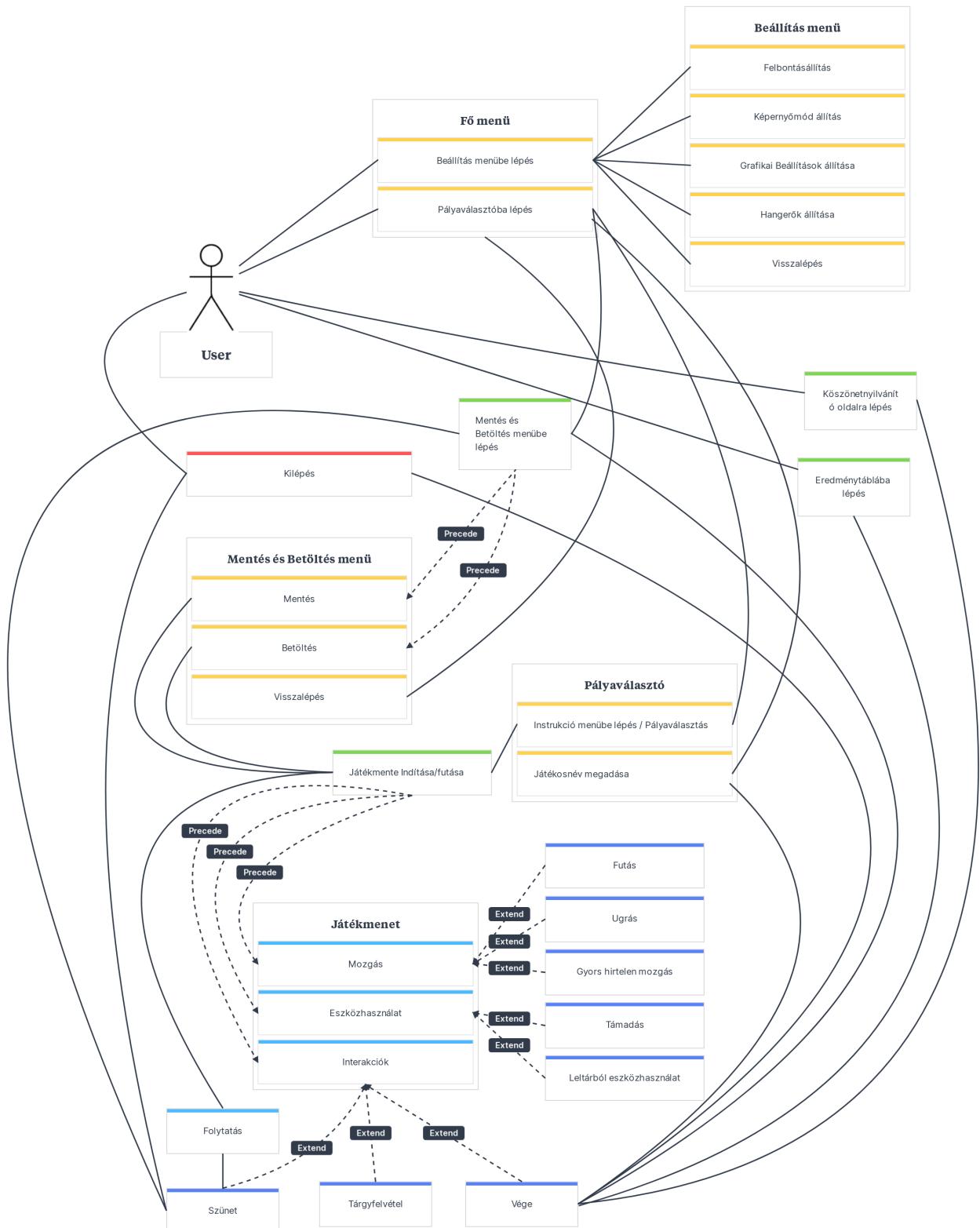
State - avagy a *Állapot*

3.2. Megvalósítás

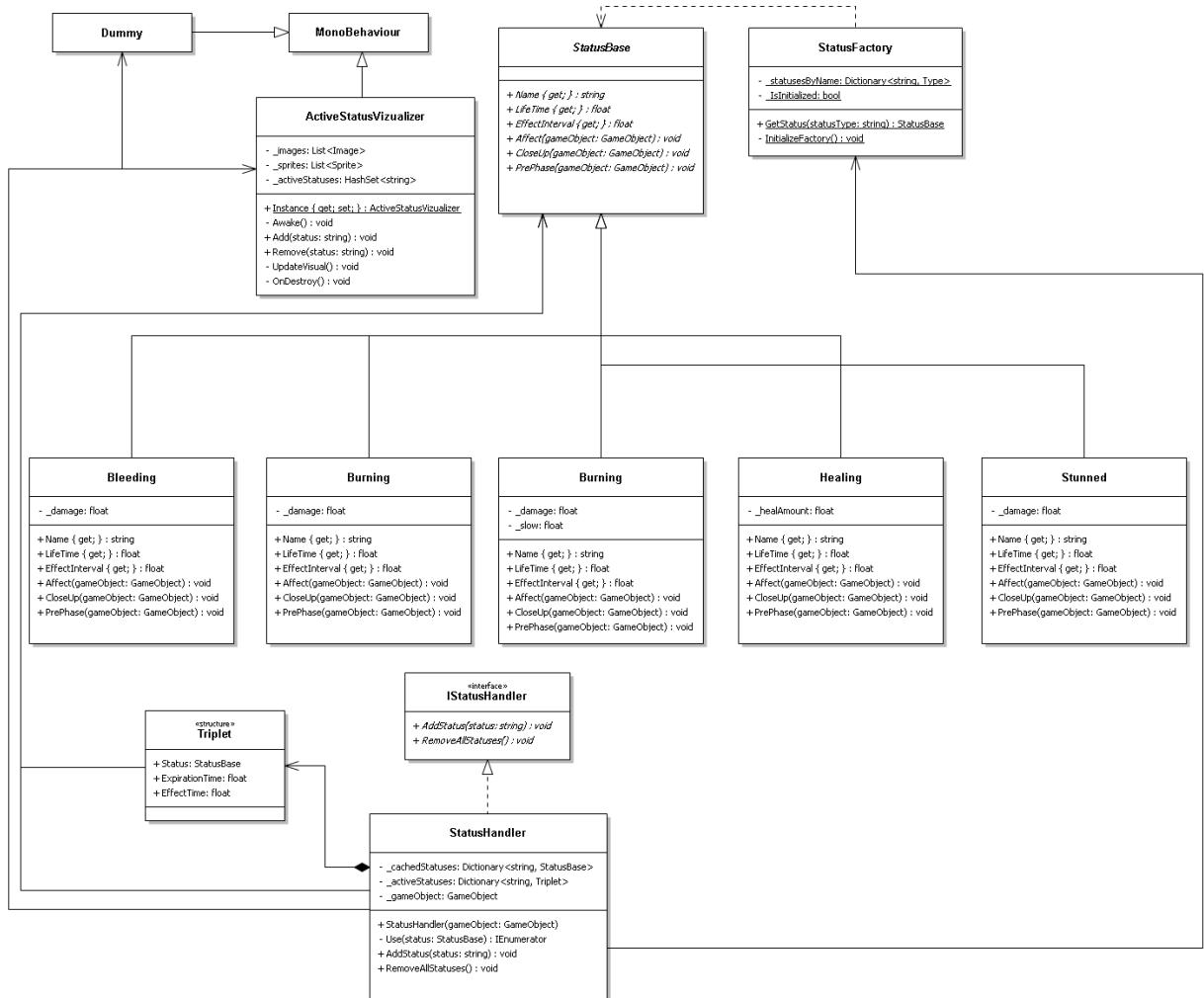
3.5. ábra. Általános komponens kapcsolat

3.2.1. Felhasználói esetdiagram

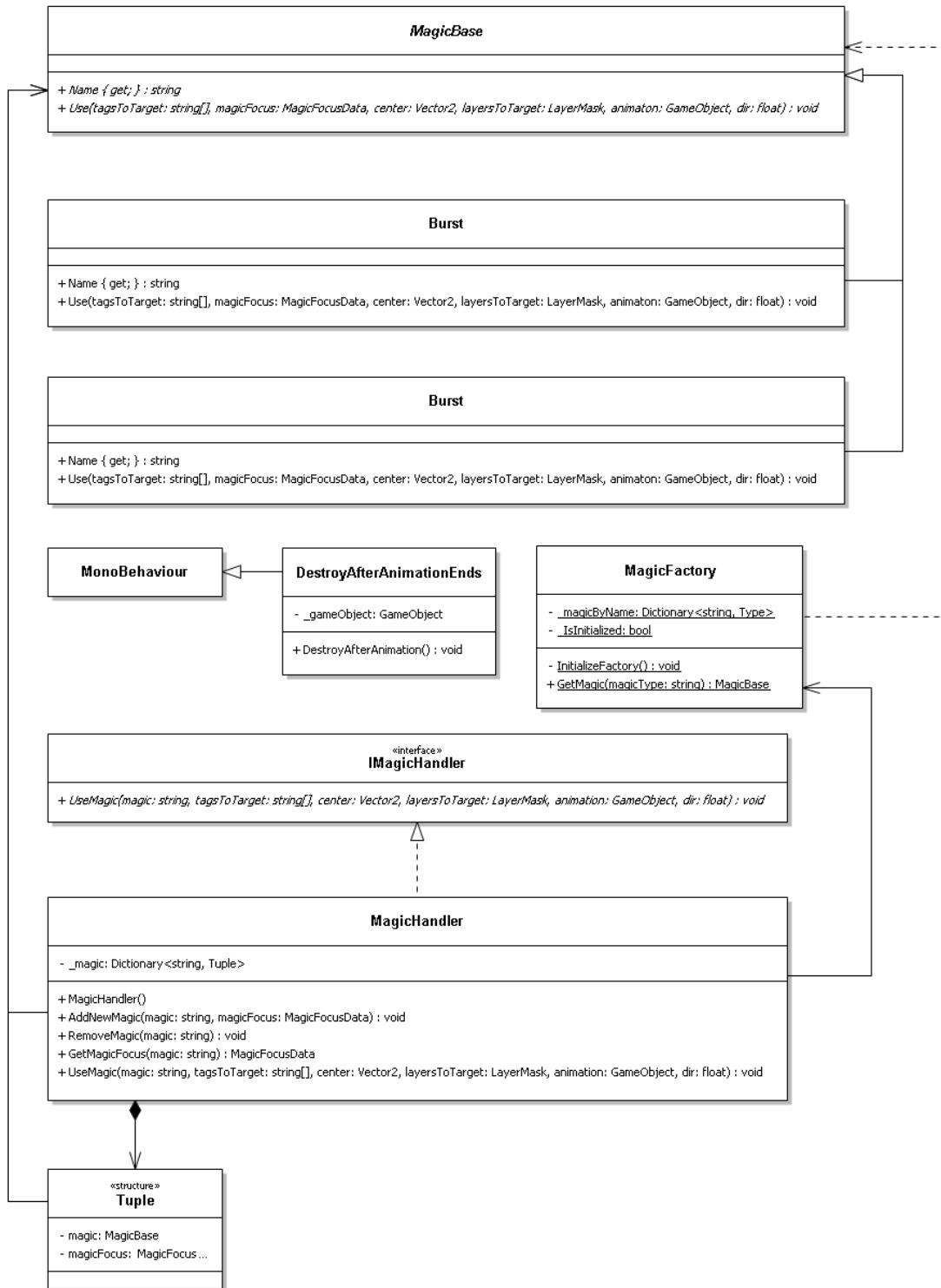
3.6. ábra. Felhasználói eset diagram

3.2.2. Státusz rendszer

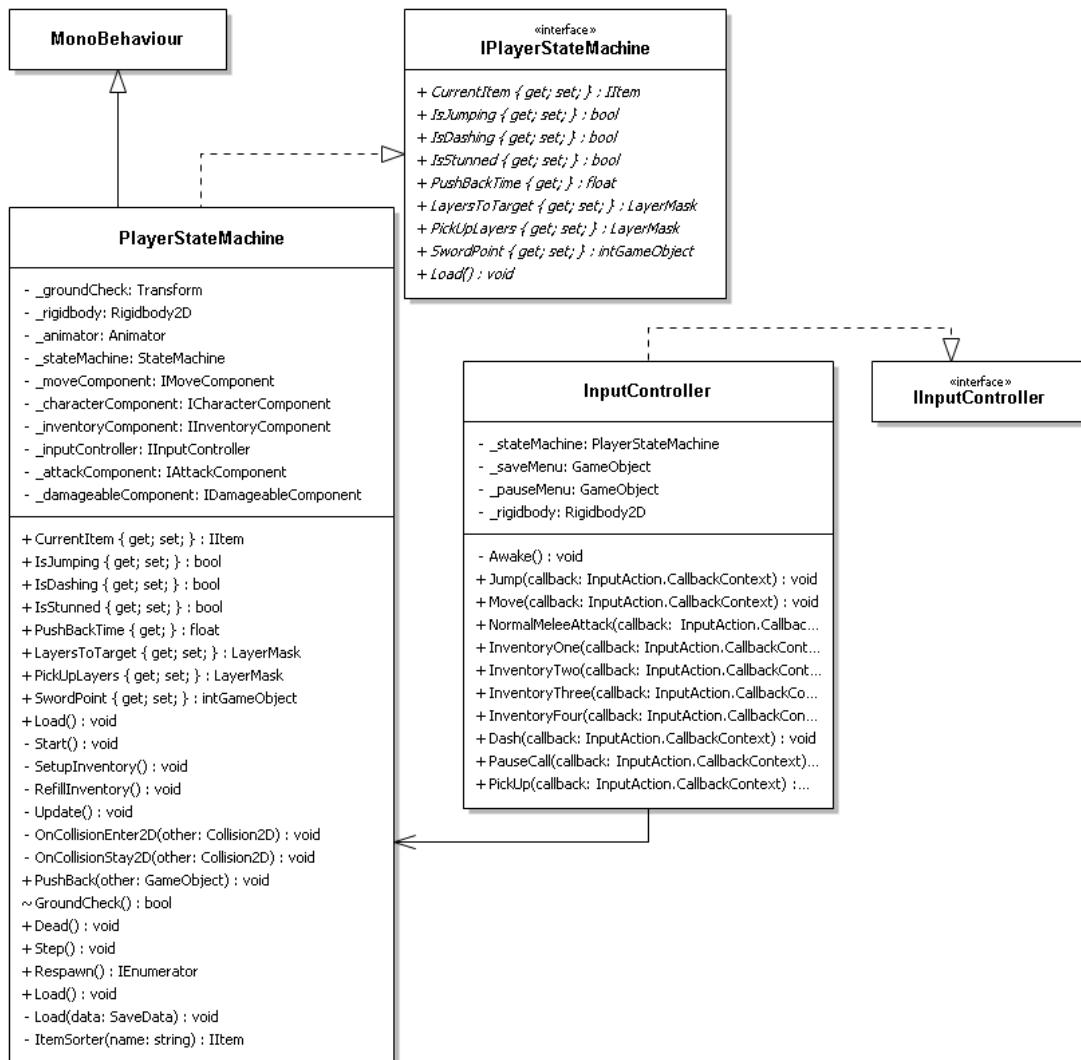
3.7. ábra. Státusz rendszer UML

3.2.3. Varázslás rendszer

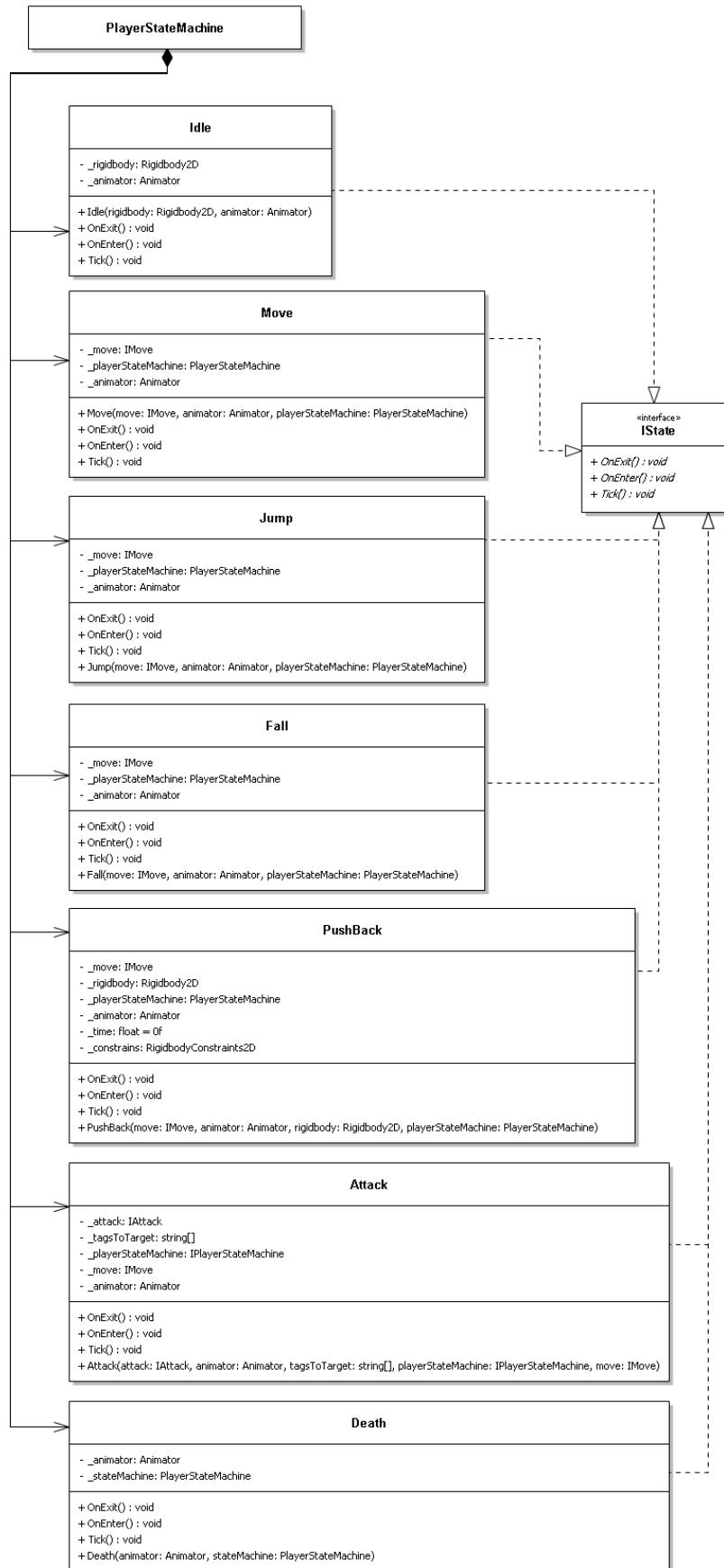

3.8. ábra. Varázslat rendszer UML

3.2.4. Játékos rendszer

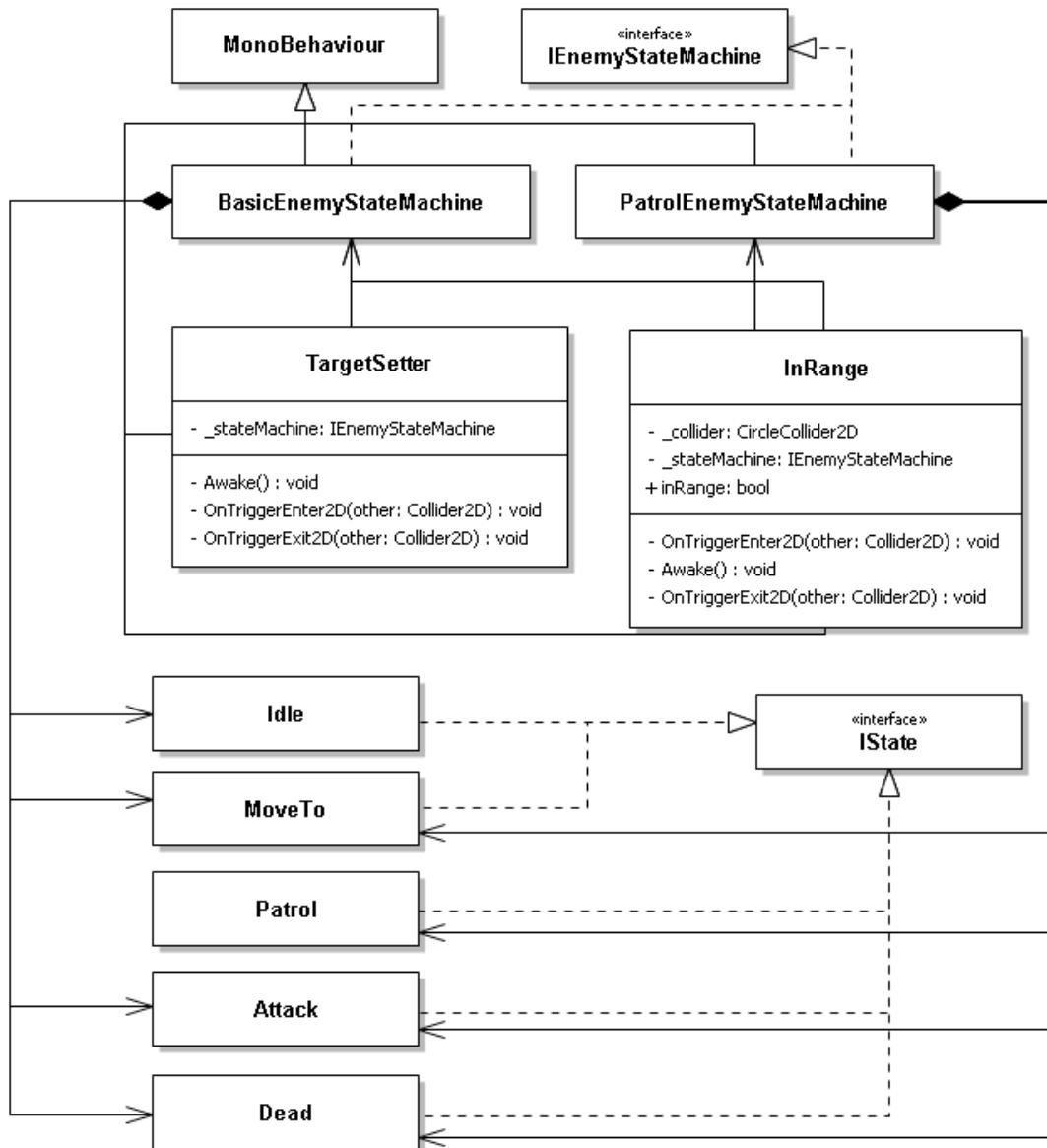

3.9. ábra. Játékos főosztály UML

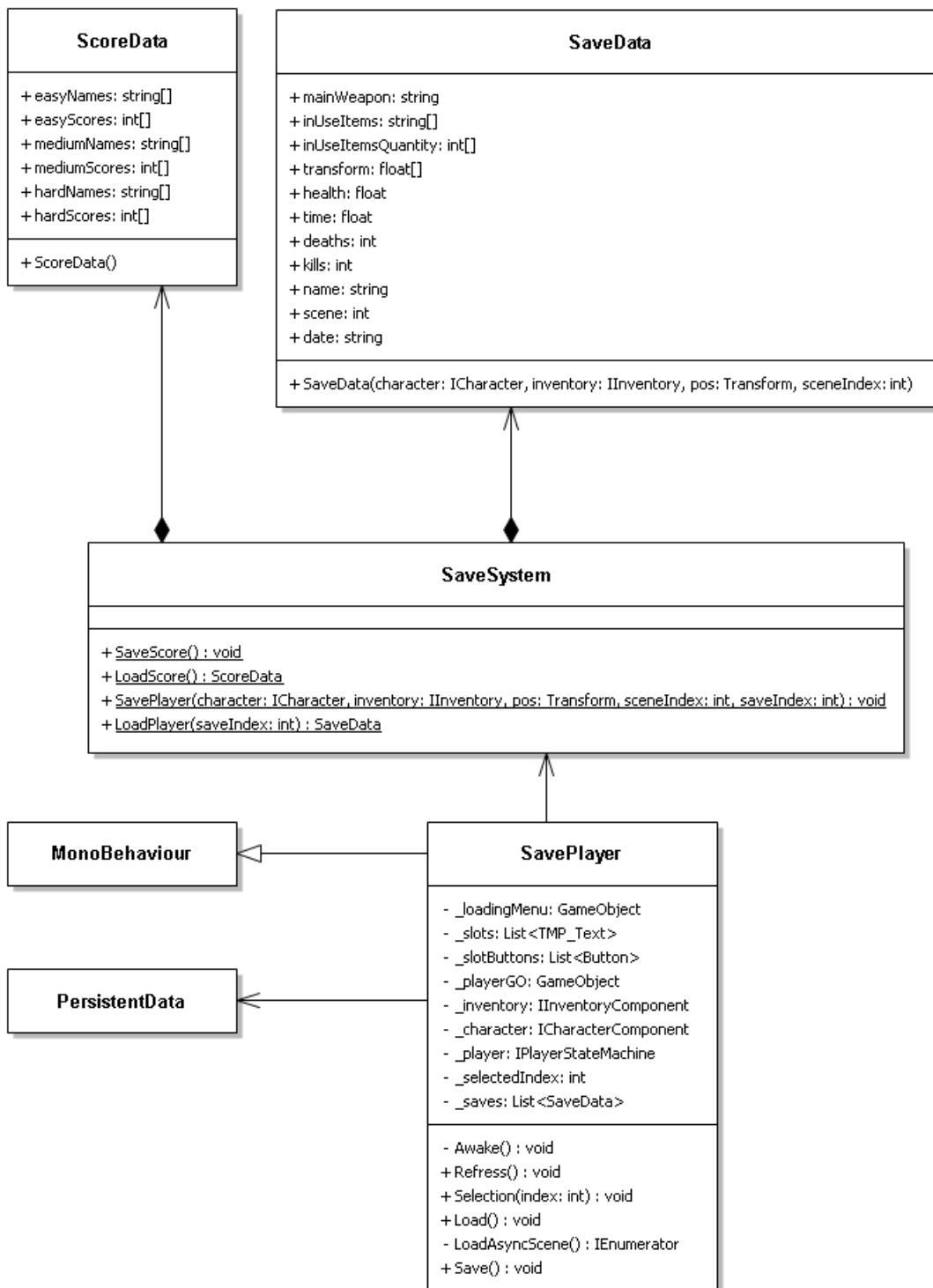
3.10. ábra. Játékos állapotok UML

3.2.5. Ellenség rendszer

3.11. ábra. Ellenség rendszer UML

3.2.6. Adattárolás

3.12. ábra. Mentés rendszer UML

3.2.7. GUI

3.2.8. Zene

3.2.9. Pályák felépítése

3.2.10. CI/CD pipeline

3.3. Tesztelés

3.3.1. Egységesztések

3.13. ábra. Az egységesztések eredményei

Logic	184	0	184	383	100%
HMF.Thesis.Logic.AttackLogic	8	0	8	20	100%
HMF.Thesis.Logic.CharacterLogic	16	0	16	46	100%
HMF.Thesis.Logic.DamageableCharacterLogic	10	0	10	34	100%
HMF.Thesis.Logic.HealableLogic	7	0	7	20	100%
HMF.Thesis.Logic.InventoryLogic	87	0	87	134	100%
HMF.Thesis.Logic.MoveLogic	56	0	56	129	100%

3.14. ábra. A Logic assembly tesztelési lefedettsége

3.3.2. Kézi Tesztelés

3.3.3. Tesztelési konklúzió

4. fejezet

Összegzés

4.1. Köszönetnyilvánítás

Irodalomjegyzék

- [1] Robert Nystrom. *Game Programming Patterns*. 2014. ISBN: 978-0-9905829-2-2.
URL: gameprogrammingpatterns.com (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [2] *Unity 2020.2 Documentation*. URL: <https://docs.unity3d.com/2020.2/Documentation/Manual/index.html> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [3] *S.O.L.I.D Principles*. URL: https://www.digitalocean.com/community/conceptual_articles/s-o-l-i-d-the-first-five-principles-of-object-oriented-design (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [4] *Character Controller*. URL: <https://medium.com/ironequal/unity-character-controller-vs-rigidbody-a1e243591483> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [5] *Parallax Script*. URL: <https://answers.unity.com/questions/551808/parallax-scrolling-using-orthographic-camera.html> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [6] *Palette Swapping with Shaders*. URL: https://www.youtube.com/watch?v=SQjeNhTp_Xg (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [7] *Jason Weimann*. URL: https://www.youtube.com/channel/UCX_b3NNQN5bzExm-22-NVVg (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [8] *Brackeys*. URL: https://www.youtube.com/channel/UCYbK_tjZ20rIZFBvU6CCMiA (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [9] *Code Monkey*. URL: https://www.youtube.com/channel/UCFK6NCbuCIVzA6Yj1G_ZqCg (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [10] *Dapper Dino*. URL: <https://www.youtube.com/channel/UCjCpZyil4D8TBb5nVTMMaUw> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).

- [11] Thomas Brush. URL: <https://www.youtube.com/channel/UCuHVjteDW9tCb8QqMrtGvwQ> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [12] ISAo. SOUND AIRYLUVS. URL: <https://airyluvs.com/> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [13] TAD. *Samurai*. URL: <https://opengameart.org/content/samurai> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [14] Marcelo Fernandez. *Bamboo Forest*. URL: <https://soundcloud.com/marcelofernandezmusic> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [15] Johan Brodd. *Roof of the world*. URL: <https://opengameart.org/content/roof-of-the-world> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [16] Iwan 'qubodup'Gabovitch. *Screams*. URL: <https://opengameart.org/content/15-vocal-male-strainhurtpainjump-sounds> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [17] Artisticdude. *Fire & Evil Spell*. URL: <https://opengameart.org/content/fire-evil-spell> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [18] Iwan 'qubodup'Gabovitch. *Ice and Electricity Magic*. URL: <http://opengameart.org/users/qubodup> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [19] HaelDB. *Footsteps Leather, Cloth, Armor*. URL: <https://opengameart.org/content/footsteps-leather-cloth-armor> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [20] StarNinjas. *20 Sword Sound Effects*. URL: <https://opengameart.org/users/starninjas> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [21] OwlshMedia. *RPG UI Icons*. URL: <https://opengameart.org/content/rpg-ui-icons> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [22] Hugos's visual designa. *Samurai Assets*. URL: <https://hugoss-visual-design.itch.io/samurai-asset> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [23] Flip. *Animated Potion Assets Pack*. URL: <https://flippurgatory.itch.io/animated-potion-assets-pack-free> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).
- [24] Ppeldo. *Pixel Art FX*. URL: <https://ppeldo.itch.io/2d-pixel-art-game-spellmagic-fx> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).

- [25] NYKNCK. *Pixel Art Effect - FX033*. URL: <https://kvsr.itch.io/pixel-art-effect-fx033> (elérés dátuma 2021. 05. 06.).